

Tender arrangements

Η έκθεση «Tender Arrangements» αποτελείται από ένα νέο σώμα δουλειάς του Maxence Chevreau, εμπνευσμένο από τις αισθήσεις, τα ένστικτα και τα αντικείμενα που συνάντησε γύρω από το λιμάνι του Πειραιά κατά τη διάρκεια της επιτόπιας έρευνας του και μια ηχητική εγκατάσταση από την Ελένη Ρήγα που λειτουργεί ως «ανεμοδούρι», υποδεικνύοντας την κατεύθυνση του αέρα. Αυτή η έκθεση επιχειρεί να αφηγηθεί μια ιστορία για το πως πλοηγούμαστε σε μια κατάσταση συνεχούς μεταμόρφωσης προσφέροντας σημάδια, σημεία αγκυροβόλησης και ασφαλή λιμάνια ξεκούρασης και αναμονής.

Το 2021, ο καλλιτέχνης Maxence Chevreau συνεργάστηκε με την επιμελήτρια Ελένη Ρήγα κατά τη διάρκεια του προγράμματος φιλοξενίας GENERATOR #7 στο κέντρο τέχνης 40mcube στη Ρεν, Γαλλία. Από το δημιουργικό τους διάλογο, γεννήθηκε ένα κείμενο με τίτλο «Tender Arrangements» προσφέροντας κάποιες σκέψεις πάνω στα γλυπτά του που παρουσιάστηκαν στη συλλογική έκθεση «Tendres Gravats» στη Ρεν. Ο τίτλος παραπέμπει στον τρόπο με τον οποίο ο καλλιτέχνης προσεγγίζει το υλικό: τρυφερά (tenderly), δηλαδή με απαλό και ευαίσθητο τρόπο, τείνοντας σωματικά (tending) προς τα υλικά με τα οποία δουλεύει και φροντίζοντας (tending to) τις ιδιότητές τους.

Το 2022, ο Maxence Chevreau σε συνεργασία με το NOUCMAS επανασυνδέεται με το θαλασσίνο τοπίο διαμέσου του Πειραιά. Στο παρελθόν, ενώ σπούδαζε στην περιοχή Finistère στη δυτική Βρετανία, περιπλανιόταν συχνά στο λιμάνι και έτσι εξοικειώθηκε με τη συνεχή κίνηση της θάλασσας από μέσα προς τα έξω και αντίστροφα, καθώς και με τις αισθητικές αξίες των ευρεθέντων αντικειμένων, τα οποία ποικίλλουν -από οργανικά υλικά μέχρι ναυτικό εξοπλισμό και είδη αλιείας. Στην έκθεση «Tender Arrangements», επιχειρεί να μεταμορφώσει αυτά τα αντικείμενα με υλικά, μορφές και χρώματα, επηρεασμένος από τη μηνιαία διαμονή του στην Αθήνα.

Καταρρίπτοντας την ιδέα του Άλλου, σχηματίζεται μια αλληλουχία ανάμεσα στα αντικείμενα, στο σώμα του καλλιτέχνη και στις χειρονομίες που προκύπτουν από την αλληλεπίδρασή τους. Σύμφωνα με τον Βραζιλιάνο, τσέχικης καταγωγής, φιλόσοφο Vilém Flusser, κάθε χειρονομία μπορεί να αναλυθεί ως έκφραση μιας συγκεκριμένης μορφής συνείδησης, δηλαδή ως μια ιδιαίτερη σχέση μεταξύ του κόσμου και αυτού που χειρονομεί. Όταν ο Maxence εισάγει μια χειρονομία στον χώρο με ένα γλυπτό, εκφράζει έναν συγκεκριμένο τρόπο ύπαρξης στον κόσμο, έναν τρόπο που ευνοεί την ανθεκτικότητα έναντι της βεβαιότητας. Γι' αυτό δημιουργεί ένα σύστημα πλοήγησης με γλυπτικές συνθέσεις που υποδεικνύουν πιθανές εκθεσιακές διαδρομές.

Η πρώτη ένδειξη βρίσκεται ήδη στην είσοδο. Ο Maxence Chevreau κάνει μια λειτουργική παρέμβαση στο χερούλι της πόρτας ενθαρρύνοντας τον επισκέπτη να αγγίξει το έργο τέχνης και να επιλύσει στιγμιαία τα όρια μεταξύ του εξωτερικού και του εσωτερικού χώρου.

Δύο γλυπτά από γύψο καταπιάνονται με την ιδέα του συστήματος στήριξης, φυσικού ή ανθρωπογενούς, είτε πρόκειται για τα πόδια ενός ανθρώπου, τον κορμό ενός δέντρου, την πέργκολα ενός αναρριχητικού φυτού ή απλά τις κολώνες ενός κτηρίου. Τέτοιες κατασκευές, μαζί

με αυτές που προέρχονται από τη ναυτική σφαίρα, όπως το αφρώδες υλικό που επιπλέει στη θάλασσα, ευνοούνται στην έκθεση. Συνολικά, τα προαναφερθέντα στοιχεία μας επιτρέπουν να σταθεροποιήσουμε κάτι προσωρινά, ώστε να του παρέχουμε χρόνο για ξεκούραση και ανάπτυξη.

Επιπλέον, στοιχεία όπως οι υπερμεγέθεις χάρτινες σακούλες από γύψο που παραπέμπουν σε απολιθώματα προτείνουν ευέλικτες δομές. Αυτά τα αντικείμενα αποτελούν μεταβλητά σχήματα σαν το νερό, τα οποία παίρνουν τη μορφή των πραγμάτων που συγκεντρώνουμε μέσα σε αυτά. Τέτοια έργα φέρουν τη δυνατότητα αλλαγής και ανταλλαγής. Ο καλλιτέχνης σχολιάζει την έλξη ή την απώθηση που έχουν πάνω του τα αντικείμενα και υπαινίσσεται ότι πρόκειται για μια αμοιβαία διαδικασία. Ωστόσο, η χειρονομία του καλλιτέχνη εξακολουθεί να είναι η πιο εμφανής καθώς οι πτυχές υποδεικνύουν πώς τα χέρια του διαμόρφωσαν αρχικά το αντικείμενο. Η κάλυψη του χαρτιού με γύψο παρέχει κάποιου είδους εφήμερη συντήρηση αυτής της χειρονομίας. Το γλυπτό, ελαφρύ, χωρίς να ακουμπάει πλήρως στο πάτωμα, σαν κάποιος να προσπάθησε να σηκώσει το πάνω μέρος, δίνει μια αίσθηση ανάρτησης.

Ακόμη ένα στοιχείο είναι τα αποτυπώματα που συνδέονται με το ανθρώπινο σώμα. Το σχέδιο μιας πλεγμένης καρέκλας που μένει στη σάρκα μας αφού έχουμε καθίσει αρκετή ώρα σε μια ελληνική ταβέρνα ή οι ραφές από τις τσέπες ενός τζιν παντελονιού που μοιάζουν με κόκαλα ψαριού, δείχνουν τον τρόπο με τον οποίο ο καλλιτέχνης επαναφέρει την έννοια της σωματικότητας. Παράλληλα, ευρεθέντα αντικείμενα, όπως ένα χαρτόνι, όπου τα σχοινιά «ξεκουράζονταν» για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, θυμίζουν τη ζωή έξω από την αίθουσα τέχνης και συγκεκριμένα τη ζωή στο λιμάνι του Πειραιά.

Από τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα, μια γυναικεία φωνή εισέρχεται στο χώρο. Μιλάει για το πώς ο άνεμος επηρεάζει την κατεύθυνση και την ψυχολογική της κατάσταση. Η Ελένη Ρήγα αναλαμβάνει να κάνει ένα φανταστικό ταξίδι, ανταποκρινόμενη τρυφερά στα έργα του Maxence Chevreau. Αυτή η ηχητική εγκατάσταση έχει συλληφθεί ως μια χειρονομία υποστήριξης, σαν ένα φιλικό χτύπημα στην πλάτη ή ένα απαλό χάδι.

Πλησιάζοντας στη δεύτερη πόρτα του ισογείου, αυτή που οδηγεί στην πίσω αυλή, ένα χάρτινο γλυπτό που παραπέμπει σε καρίνα ιστιοφόρου, μοιάζει να βρίσκεται σε στάση ανάπαυσης σαν ένας άνθρωπος κουρασμένος μετά από ένα μακρύ ταξίδι. Οι ιδιότητες του χαρτιού - η ευθραυστότητα και η ελαφρότητα - αναδεικνύουν την ευαίσθητη φύση του έργου του Maxence Chevreau. Αντί για ένα οριστικό τέλος, προτείνει μια παύση, προσφέροντας για άλλη μια φορά ένα μέρος για ξεκούραση και αναμονή.

Ελένη Ρήγα